

BÍLÁ MÍSTA NA VINAŘSKÉ MAPĚ

UKRAJINA

Počátky ukrajinského vinařství lze vystopovat až do 4. století př. n. l., přičemž ještě před 20 lety se Ukrajina pyšnila 175 000 ha plodných vinic, druhým místem za Moldávií v žebříčku dodavatelů vína Sovětskému svazu a impozantním výnosem 26 t hroznů na hektar... Po roce 1991 poptávka po ukrajinském víně výrazně poklesla a v současnosti dozrávají hrozny moštových odrůd sotva na 80 000 ha (ostatní vinice jsou zdrojem rozinek a stolních hroznů).

Ukrajinské vinařství má dlouhou historii. Jaká je ale současnost?

Výborné pověsti se těší vinařství Massandra, které profituje mj. z nedostatečně chráněných názvů původu Porto, Sherry a Madeira.

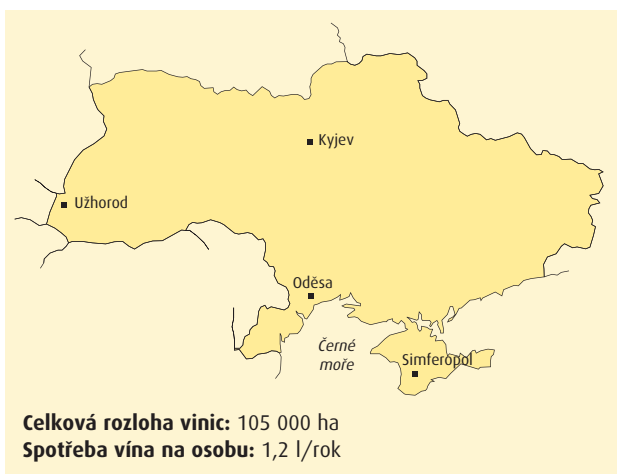
Pěstují se zde nejen důvěrně známé západoevropské odrůdy *Vitis vinifera silvestris* jako Ryzlink rýnský, Pinot noir, Merlot nebo Chardonnay. Na Ukrajině lze ochutnat i známková vína Solnečnaja dolina, Černyj doktor a Černyj polkovnik z autochtonní krymské odrůdy Kokur bjelyj, kterou ampelografie řadí k poddruhu *Vitis vinifera sativa*. Ve výsadbách jsou nejvíce zastoupeny původem gruzínské Rkatsiteli (23 000 ha) a francouzské Aligoté (15 000 ha), méně urozený bratr Sauvignonu blanc Sauvignon vert (5 300 ha) a samozřejmě všudypřítomný Cabernet Sauvignon (4 000 ha). Místní kultivary zastupuje Sucholymanskij bjelyj, novošlechtění Bastardo magaračskij a Oděsskij černyj (alias Alibernet), oblíbená je moldavská Feteasca alba neboli Leánka. Stolní hrozny (např. Moldova, Rannij Magarača a Muškát hamburský) se sklízí na 20 000 ha vinic, z nichž mnohé donedávna poskytovaly surovinu k výrobě vína...

Chloubou ukrajinských vinařů jsou vína šumivá, která zde vyrábějí z odrůd Ryzlink rýnský, Feteasca alba a Aligoté klasickou šampaňskou metodou již více než 150 let, a tak se pry nemůžeme divit ukrajinským etiketám s matoucím nápisem Šampanskoje... Poptávka po sektech (nejpopulárnější jsou polosladké) na rozdíl od tichých vín každým rokem stoupá a výroba se soustřeďuje do velkokapacitních vinařských závodů v blízkosti Kyjeva, Lvova, Oděsy a Charkova.

Téměř polovina místních vinic se nachází v Krymské autonomní republice. Ve vyhlášeném letovisku ruské šlechty už v roce 1828 založil hrabě Voroncov Vinařský a vinohradnic-

ký institut Magarač, později nejslavnější vědecko-výzkumný ústav révy vinné na území SSSR. Výborné pověsti se těší vinařství Massandra, které do dnešních dnů profituje mj. z nedostatečně chráněných názvů původu Porto, Sherry a Madeira. Druhým největším vlnorodým krajem Ukrajiny je Oděská oblast. Vinohrady lemují západní část pobřeží Černého moře, údolí Dněstru a zasahují až k hranicím Moldávie. Podél černomořských břehů dále na východ leží rozlohou menší Mykolajivská oblast a významem větší Chersonská oblast, mezi Dněprem a Azovským mořem pak nejvýchodněji položená a současně nejmenší Záporožská oblast. Nám nejbližší, tj. na území někdejší Podkarpatské Rusi, se nachází Zakarpatská oblast.

Vinařství Zakarpatské Ukrajiny / Podle legendy byl prvním vinařem Zakarpatí bůh Bakchus. V každém případě byli Slované s vinohradnictvím obeznámeni ještě před příchodem uherských kmenů. Po zničení vinic Tatary povolal uherský král Béla IV. na pomoc osadníky z Německa a Itálie a ve středověku šířily mnišské řády v zemi víru v Boha i ušlechtilé burgundské odrůdy. Nadvláda Turků výrobě vína neprosperovala, zato po jejich odchodu dosáhla rozloha vinic historického maxima (13 000 ha). Vína Mužyjevské, Berehivské a Serednjanské se stala žádaným zbožím v Rusku, Polsku i Prusku, ale po další devastaci (mšička révokaz, první a druhá světová válka) zbylo jen 3 500 ha zanedbaných vinic. K jejich obnově bylo mnohdy použito málo hodnotných přímoplod-

ných hybridů a na konci sovětské éry pokrývaly vinohrady Berehivského, Serednjanského, Mukačevského, Sevljuškého, Užhorodského a Mužyjevského vinného pohoří plochu 11 000 ha.

Zakarpatské vinice leží v severovýchodní části Panonské nížiny a na jihozápadním předhůří Karpat, které tvoří ochrannou hráz před chladnými větry ze severu a vysušujícími větry z východu. Podnebí je mírné až kontinentální a srážek je poměrně hodně, i když sníh se na rovinách neudrží déle než měsíc. Nejteplejší polohy a pozdní odrůdy najdeme poblíž městečka Vinogradov, naopak ranné odrůdy a odolné hybridy preferují v Iršavském rajonu. Pahorky kolem Užhorodu jsou vhodné pro pěstování odrůd Ryzlink vlašský a Feteasca alba, jež poskytují surovinu k výrobě ukrajinských sektů i slavných známkových vín Berehivské a Serednjanské. Vyhlášená dezertní vína Trojanda Zakarpattia z Tramínu červeného a Zakarpatské z Furmintu a Lipoviny proslavila Serednjanský rajon, dezertní vína z přímoplovných hybridů Isabella a Noah vyrábějí např. v Mukačevském rajonu.

Vína zakoupená v obchůdkách Užhorodu bohužel kvalitou neoslá: Skilur Bila Zazdrisť 1999 – zlatožlutá barva, animální tóny, ocelová kyselinka a nečistá dochuť, Skilur Zolota Rosa Muskatne – jantarová barva, aroma růží i vlašských ořechů, oxidativní tóny a zbytkový cukr; Côtmar Sauvignon – světle žlutá barva, „vůně“ oxidu siřičitého, prázdné, neharmonické a našťestí krátké; Côtmar Vedmeža Krov – rubínová barva, vůně i chuť nahnilých jahod (typický projev hybridu Isabella), polosuché a bohužel dlouhé; Côtmar Šepit Čenciv – temně rubínová barva, těkavé aroma višňové bowle, plnější a polosladké; Côtmar Tet-a-Tet – granátová barva, vůně jahodového džemu, sladké fortifikované víno. Obdobně tristní byly pro ukrajinské vinaře závěry vánočního hodnocení sektů degustační skupinou ostravských kardiologů, v nichž poslední místo zaujal beznadějně zoxidovaný, neharmonický, hypermarketový Krym Sekt Brut 1999, jakož i výsledky loňské degustace vín někdejšího SSSR ve slovenské Skalici, kdy se Massandra Portvejn bjelyj Alušta prezentoval mj. senzorním vjemem s nepoetickým názvem myšina...

Martin Křístek / foto: archiv autora

Literatura: Volynin, V. A.: Status of Grape Genetic Resources in Ukraine
Odkazy: OIV.org, Cotmar.com, Foodreference.com

10. mezinárodní nápojový veletrh pro gastronomii

15. 5. 2007

Den vín
z České republiky

16. 5. 2007

Den vín
z Francie

17. 5. 2007

Den vín
z Bulharska

VÍNO & Destiláty

15.–17. 5. 2007

VÝSTAVIŠTĚ PRAHA HOLEŠOVICE • EXHIBITION GROUND PRAGUE
ČESKÁ REPUBLIKA • CZECH REPUBLIC
DENNĚ 11 – 20 HOD • DAILY 11 AM - 8 PM

HLAVNÍ PARTNERI

Kapesní průvodce po vinařstvích a vínech ČR Heleny Baker 2007

Nový ročník Kapesního průvodce po vinařstvích a vínech, projektu mezinárodní degustátorky, překladatelky, lektorky a publicistky Heleny Baker, navazuje na několikaletou tradici a přináší všem milovníkům vína novinky o 250 vinařstvích z Čech a Moravy (od velkých potravinářských kolosů po malá rodinná vinařství), přehled služeb, které poskytují, kontakty na vinařství a především hodnocení mnoha set vzorků vína, nabízených těmito vinařstvími momentálně na trhu.

Kapesní průvodce je uspořádán tak, aby se jeho uživatel (i naprostý laik) rychle zorientoval a mohl srovnávat, takže vinařství a údaje o nich jsou přehledně seřazeny. Čtenář s ním může vyrazit nakupovat do hypermarketu stejně jako do vinotéky, může se s ním vydat na dovolenou nebo na návštěvu konkrétního vinaře. Mapy, ověřené adresy, telefony a maily – to vše by mělo milovníkům vín usnadnit rozhodování, který sklep navštíví, kde bude očekáván a přijat, přijede-li jako cyklista, kam se může vypravit na posezení s větší skupinou a přenocovat nebo které vinařství mu naplní privátní domácí sklep na zavolání. Nejočekávanější částí Kapesního průvodce jsou vždy hodnocení jednotlivých vzorků vína, jež slouží jako doporučení pro konzumenty. Kromě hodnocení je u vína vždy uvedena cenová kategorie, takže čtenář může porovnávat potenciální kvalitu s cenou a případně se službami nabízenými vinařstvím. Na základě ohlasů z minulých ročníků přibyla u každého vzorku kolonka pro vlastní hodnocení majitele knížky – každý si tak může porovnat své chutě s profesionální degustátorkou, poznamenat si svůj názor a v podobě jednotlivých ročníků Kapesního průvodce si třeba založit vlastní databázi „přechutnaných“ vín.

Cena 189 Kč

Vydal Martin Novotný – NEWSLETTER – vydavatelství; k dostání v obchodních řetězcích Makro, Hypernova, Tesco, u dobrých knihkupců, ve vybraných vinotékách a sklepích.

newsletter@newsletter.cz